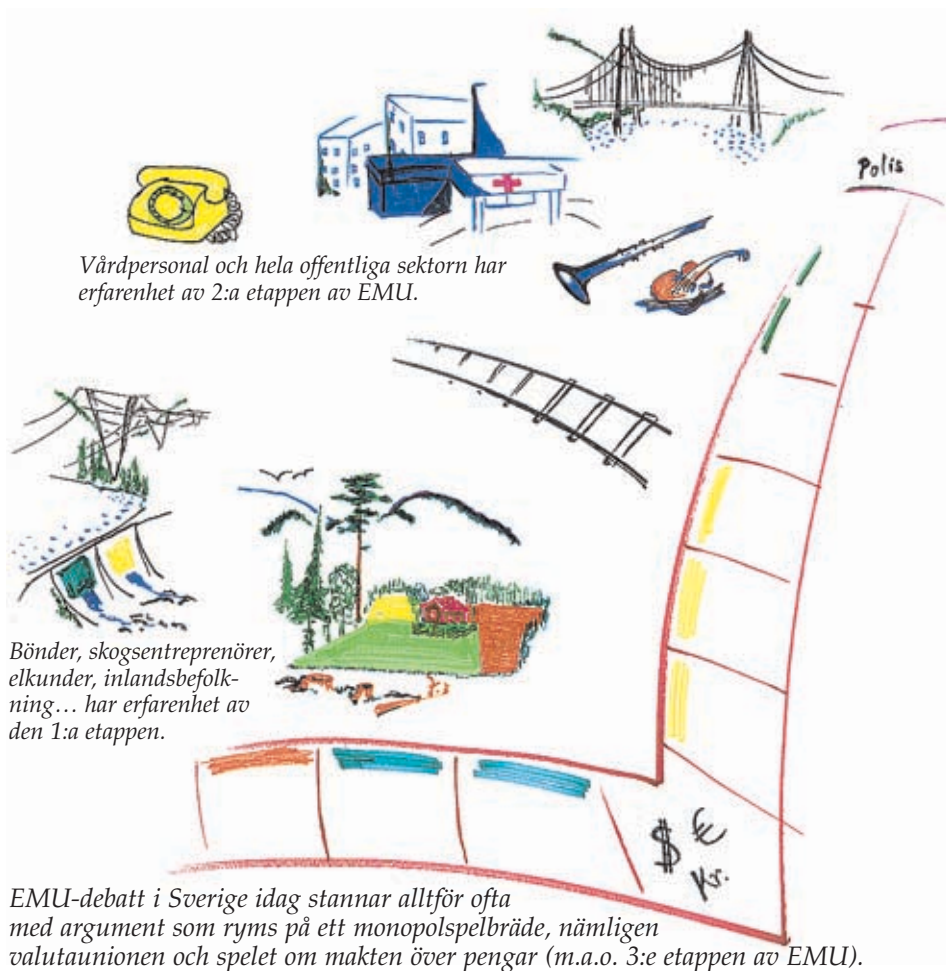

EMU:s tre etapper

– mer än en valuta och fler än fyra skäl att säga nej!

När industri-, naturbruks- och naturresursfrågor (berörs särskilt av 1:a etappen) och offentlig sektor och infrastruktur (2:a etappen) finns på plats på valets spelplan blir det lättare att förstå för oss vad folkomröstningen handlar om – men också vad dagens ekonomiska blockbildning i världen betyder.

Skäl 1 Spelet om våra naturresurser och tillgångar.

*".....skyddet för Sveriges naturtillgångar och ekonomiska självbestämmande – inte torde ha någon nämnvärd praktisk betydelse". (Prop. 1992/93:71)**

EMU:s första etapp röstades enhälligt igenom i riksdagen. Vi var på väg in i ett nytt ekonomiskt och politiskt system där demokrati byggd på folkrepresentation och blandeekonomi skulle överges steg för steg – och ersättas med vaddå...? (Se sid.15)

Riksdagens folk hade, med propositionen ovan som beslutsunderlag, medvetet eller omedvetet utan invändningar eller debatt tillåtit fri försäljning av naturresskällor (t.ex. jordbruk, skogsmark, elkraftbolag). Utförsäljningen presenterades under arbetsnamnet "Utlänningars rätt att köpa fritidshus". I den här propositionen angavs som enda anledning EG:s direktiv för fri rörlighet över gränserna av kapital (fast kapital som t.ex. jord, skog, fastigheter, industri, m.m. och pengar)**. Även för de markbundna tillgångarna skulle det vara möjligt att flytta ägande och koncessioner över nationsgränserna. (Observera feltolkningar av "kapital" i myndigheters EMU-information.)

Direktivet fanns med som bilaga i propositionen och innebar att Sverige i praktiken tog första steget in i EMU 31/12 -92 dagen före inträdet i EES.*

All produktion och förvaltning av våra stora naturresurser har dramatiskt förändrats de senaste tio åren med bl.a. jordbruksnedläggningar och avfolkning som följd.

Idag ser vi i resursrika län, hur skatter och vinster från skog och vattenkraft i ökad omfattning lämnar de regioner där råvaran produceras.

Lagen stimulerar t.ex. skogsklippare och andra penningstarka uppköpare att skövla och därefter utan plantsättning sälja marken. Den här EMU-anpassade lagstiftningen urholkar skyddet för miljö och långsiktigt och hållbart brukande och är en viktig anledning till utflyttningen från bl.a. norra Sverige. Vår ekonomi är mycket beroende av landets enorma naturrikedomar som har varit och är förutsättningar för välfärd. (Se ex. skogsexportnetto, sid 12.)

Alla * i broschyren får sin förklaring på sid. 14.

Skäl 2 EMU en resevaluta eller likriktad ekonomisk union?

Utgiftstaket skulle begränsa underskottet i statsbudgeten. I mitten av 90-talet lade det svenska riksstyret ett tak för vad offentlig sektor skulle få kosta. Man pratade om sunda finanser och att få ordning i statskassan. Det man inte pratade om var att man samtidigt inordnade sig i EMU:s "konvergenskriterier"*.

Dessa krav på samordning av nationernas ekonomiska politik innebär, att de statliga utgifterna inte får överstiga ett gemensamt begränsat utgiftstak. (EMU-utgiftskrav på stat, ger statliga krav på kommuner och lands-ting.....katten på rätten – rätten på repet.)

EMU:s etapp 2 hade därmed inletts och har sedan dess sin direkta koppling till skola-vård-omsorg, men påverkar också övriga samhällsnyttigheter som t.ex. service och transport. Det är personal inom vården, posten, järnvägen,.... och de som fått sparken som vi behöver fråga – kanske mer än ekonomer och politiker – om följderna av folkomröstningen den 14 september.

Stabilitets- och tillväxtpakten**, bildades mellan EU-länder 1996 och -97. Samtidigt som Sverige tvingades till stora nedskärningar framförallt inom vården.

Trots stora olikheter när det gällde storlek på befolkning, territorier och naturresurser, struktur och kultur, språk och traditioner lades en mycket strikt gemensam ordning för de olika ländernas ekonomi. Endast små avvikelser i förhållande till varandra tilläts.

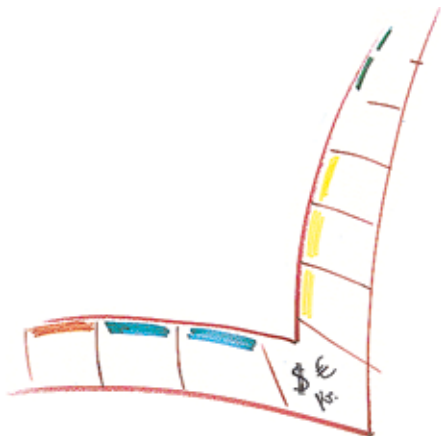
Följden blir, när konjunkturer för vissa länder inte följer det stora flertalet, även p.g.a. av naturliga olikheter, tvingas dessa till nedskärningar och arbetslöshet eller utförsäljningar, privatiseringar, av statliga tillgångar (bolag och fast kapital).

Partipolitiker pratar, särskilt inför valen, om åtgärder inom skola-vård-omsorg. Kanske p.g.a. att deras förvaltningsalternativ av offentlig sektor nu enligt lag är begränsad. Arbetskraftsåtgärder, infrastruktursatsningar, lånemöjligheter....har idag bytts till att nedskärningar i "skola – vård – omsorg" ska användas som regulator i konkunktursvängningar.

Inför folkomröstningen har vi facit av två etapper. Vad blir konsekvensen av en tredje....?

Skäl 3

EMU, valutaunionen eller euron?

Etapp 3, slutsteget "valutaunion" är inte dold under falska rubriker eller förespeglningar. Frågan är officiell och vi är lovade en EMU-folkomröstning. Monetära fundamentalister på Ja-sidan säger att vi ska rösta om EMU – och menar euron. Vissa talesmän för ekonomiska organisationer och partiväsendet på båda sidor säger att vi ska rösta om EMU – och menar valutaunionen.

När vi folkomröstar väljer vi, vare sig vi vill eller inte, att ingå i eller att inte ingå i ett helt system. Det kan inte en blivande president eller någon annan öka eller minska omfattningen av (hur man än av taktiska orsaker

försöker snuttifiera valsedelsfrågan). Unionsbildning är så omfattande att den inte kunde införas under fredliga förhållanden med mindre än att man delade upp omställningen under drygt tio års tid.* Går vi in i en tredje etapp fortsätter systemförändringen. Vi har nu möjlighet att säga stopp eller skjuta på frågan, genom att rösta nej till valsedelns outtalade oåterkallelighetsklausul i EMU. (Se Steg för steg, sid. 15.)

Tolv länder är med i alla tre Ekonomiska och Monetära Unionssteg (EMU). Storbritannien, Danmark och Sverige är endast med i de 2 första huvudsakligen ekonomiska etapperna. Dessa kan inom sina egna valutaområden välja en mer självständig penning- och valutapolitik för att, om de så vill, dämpa konsekvenserna av de två tidigare stegen genom en anpassning av räntan till hela nationens situation.

Inom valutaunionen bestäms räntan av en europisk riksbank (ECB) som oåterkalleligt (enligt inträdeskraven) övertagit 12 riksbankers befogenheter. ECB:s direktion i Frankfurt fungerar suveränt och slutet, mer än vad vi är vana med i våra traditionellt nordiska demokratier. Deras uppgift är att se till EU i sin helhet och styra med en och samma ekonomiska termostat över hela unionen - Oavsett om det är överhettat på Irland och nedkyllt i lågkonjunktur i Tyskland.

Sen var det den här frågan om euroneller är det egentligen någon stor fråga – mynten och sedlarna?***

Regeringens information innehåller nu informationen om EMU:s tre etapper:

EMU:s tre etapper

Beslutet att bilda en valutaunion togs av medlemsländerna 1991, när Unionsfördraget förhandlades fram. Genom Unionsfördraget, som också brukar kallas Maastrichtfördraget, byggdes EG-samarbetet ut och EU bildades. Enligt fördraget ska EMU genomföras i tre etapper:

- 1 Under den första etappen, som inleddes 1990, förstärktes den ekonomiska samordningen mellan länderna och alla hinder mot fria kapitalrörelser över nationsgränserna togs bort.
- 2 Under den andra etappen, som inleddes 1994 och pågick fram till och med 1998, blev det förbjudet för medlemsländerna att låta den nationella centralbanken finansiera budgetunderskott. I och med denna etapp inrättades också Europeiska monetära institutet (EMI) för att förbereda den gemensamma centralbankens (ECB:s) verksamhet.
- 3 Vid starten av den tredje etappen, den 1 januari 1999, började valutaunionen att fungera. Då låste man kurserna mellan de deltagande länderna och den nya valutan euro infördes. ECB övertog tillsammans med de nationella centralbankerna ansvaret för penningpolitiken inom valutaunionen.

Källa: Euron och hushållen. Utgiven av Finansdepartementet 1999.
Finns inte med i Euron och hushållen 2000.

Se NordBruks remissvar i artikelform på EMU-utredningen* och etapp 1.
www.nordbruk.org

Övriga sidor i myndigheters och ja-sidans material handlar mest om:

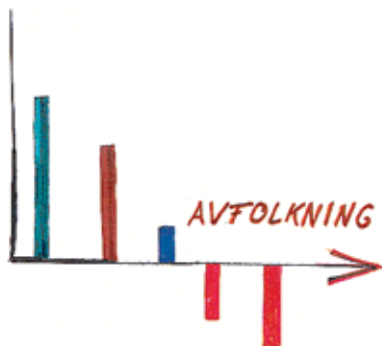
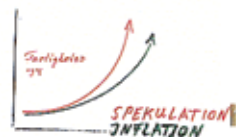
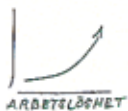

Källa: European Commission, 199 – KC-36-01-928-1F-C **

Norrlands frågan

Ränta ↑

Norrlandsfrågan

Sverige är ett mycket rikt land – på naturresurser. Nordliga norden är Europas naturresursrikaste område*. Ett klimat, speciellt för sitt nordliga sommarsolstånd och varma golfströmsklimat samtidigt med en unik vattentillgång. Inte konstigt att man i dessa områden tidigare än på annat håll kunnat bygga rika välfärds- och sociala trygghetssystem med hållbara småskaliga uttag från naturen.**

Skogen har de senaste hundrafemtio åren varit och är fortfarande idag den viktigaste handelsvaran för den svenska ekonomin med sitt exportnetto. (Se sid. 12, tabell, Vår gröna olja – skog.)

Priser på skog och **export** sjunker i perioder. **Arbetslösheten** ökar i regioner när ekonomi tryter. **Människor flyttar**, särskilt unga människor, dit där arbete eller möjligheter till studier finns.

Norra Sverige har drabbats av stora avfolkningsperioder. För 100 år sedan under baggböleriperioden*** utvandrade t.ex. jämtar/härjedalingar procentuellt mest i hela Europa till Amerika. Under 60-talet "utvandrade" ungdomar, bönder och byggnadsarbetare till industrin vid kusten och till sydliga storstadsområden. (Se sid. 13 Befolkningsutveckling.)

Inflyttningen till urbana områden (**Bananområden******) för drygt fyrtio år sedan tvingade fram "miljonbostadsprogrammet". Fastighetsspekulationen satte fart, vilket ledde till ekonomisk överhettning. **Riksbanken höjde räntan, enligt skolboken, för att minska på investeringsviljan och därmed kyla ned ekonomin.**

Svårigheten för inlandsregionerna var, att när räntan höjdes i det svenska valutaområdets överhettade befolkningstäta delar, höjdes den i hela området. Det blev svårare att få igång ekonomin genom t.ex. företagsinvesteringar, infrastruktuursatsningar, yrkesutbildning, arbetskraftsåtgärder,.. ...Svårt att låna pengar och få lönsamhet till den räntan.... Vilket ökade utflyttningen - En norrlandseffekt hade startat i form av en negativ ekonomisk spiral.

forts Norrlandsfrågan

Strama åt offentlig sektor!

– Det är ett av ekonomiska experters råd till politiker, när risken för inflation och svart-handel hotar i överhettade "betydelsefulla" befolkningstäta områden.

När Norrlands inland drabbades som mest ekonomiskt och förlorade mycket av sin yngre befolkning, blandade sig det politiska systemet i marknadseffekter och riks-banksåtgärder genom nedskärningar, "sparbeting", inom offentlig sektor.

Följden blev små satsningar eller nedskärningar inom välfärden, särskilt i områden där yngre människor (med hög skattekraft) flyttade från...

Kvar blev en ålderdomlig befolkning med mer ohälsa....

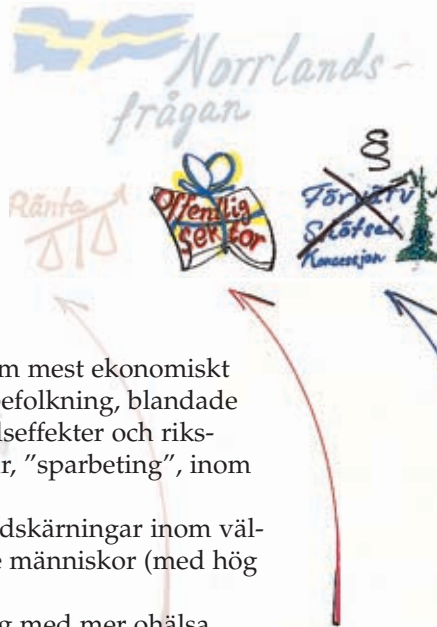
som skulle vårda äldre – "tvätta skjortor åt varandra". Lanthandel och service drogs in allt efter att befolknings-underlaget sjönk. Vi hade skapat en norrlands-effekt, där få skattekronor kom in i systemet utifrån, till ett dyrt vård- och service-samhälle. Nedläggningar och åtstramningar fick folk att flytta och gör det svårt för ungdom att flytta tillbaka

Koncessioner, förvärvslagar (reglerat ägande), inmutningsbestämmelser, etc.

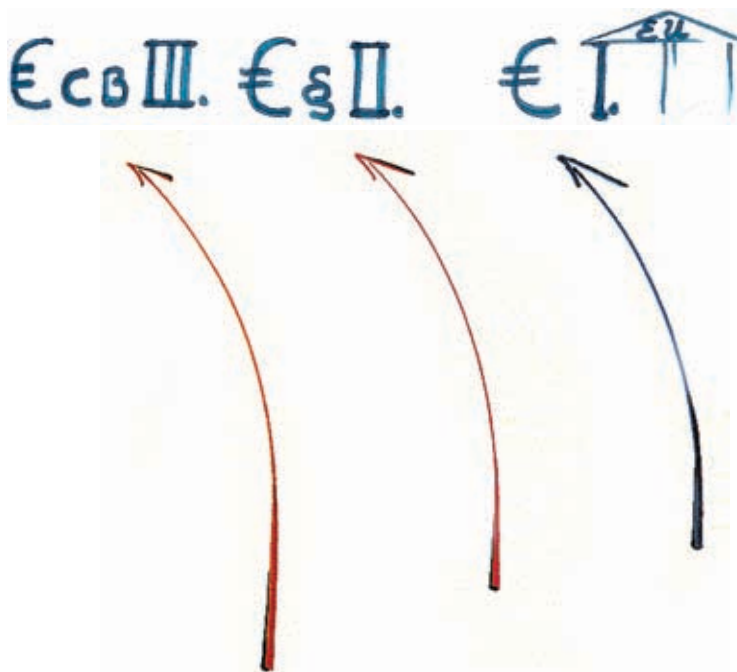
på land och till sjöss tillsammans med skötsellagar är statliga och regionala verktyg där politisk makt kan hjälpa till med eller stjälpa långsiktig förvaltning av natur och naturresurser och gynna eller missgynna att mervärdet av råvaran stannar i regionen.

Genom 1967 års jordbrukspolitiska beslut upphävdes förvärvslagstiftningen i vissa områden och gynnade storskalighet på andra ställen. Skötsel av åker förbi-sågs där nedläggning genomdrevs. Skogsmarkköp liberaliserades och rovdrift inleddes med kraftfulla protester som följd. Skatter och vinster flyttade med nya ägare ut ur länen. Skogsindustrin byggde ut och statsmakterna stimulerade bostadsbyggandet i storstäderna med de ökade skattemedlen, när uttaget av "den gröna oljan" ur skogen maximerades.

Miljöförstöring, rovdrift och ekonomisk utarmning av naturresursrika områden på över halva vår landyta ledde till en urbanisering och centralisering på den andra halvan, vilket skapade problem på alla håll.

Tre skäl – tre norrlandseffekter i EMU

Principerna i EMU-systemet är oåterkalleliga. Dessutom utsätts vi för (om vi accepterar dessa principer) bestämmelser som i det svenska valutaområdet fanns för hundra år sedan och under 60-talet och då ledde till kraftig avfolkning i Norrland.

Norra Sveriges ekonomi, huvudsakligen byggd på naturresursrikedomar och med lågt befolkningstal i förhållande till södra Sverige, har inom det svenska valutaområdet inneburit perioder av befolkningsavveckling och ekonomisk kräftgång med förlust av skatter och vinster.

Jämför det med hur hela Sverige ser ut - naturresursrikt och glest befolkat - jämfört med kontinenten.

– EMU-utredare, även ja-sägare* tror att det är stor risk för norrlandseffekter ("asymmetriska chocker" på EMU-fikonspråk).

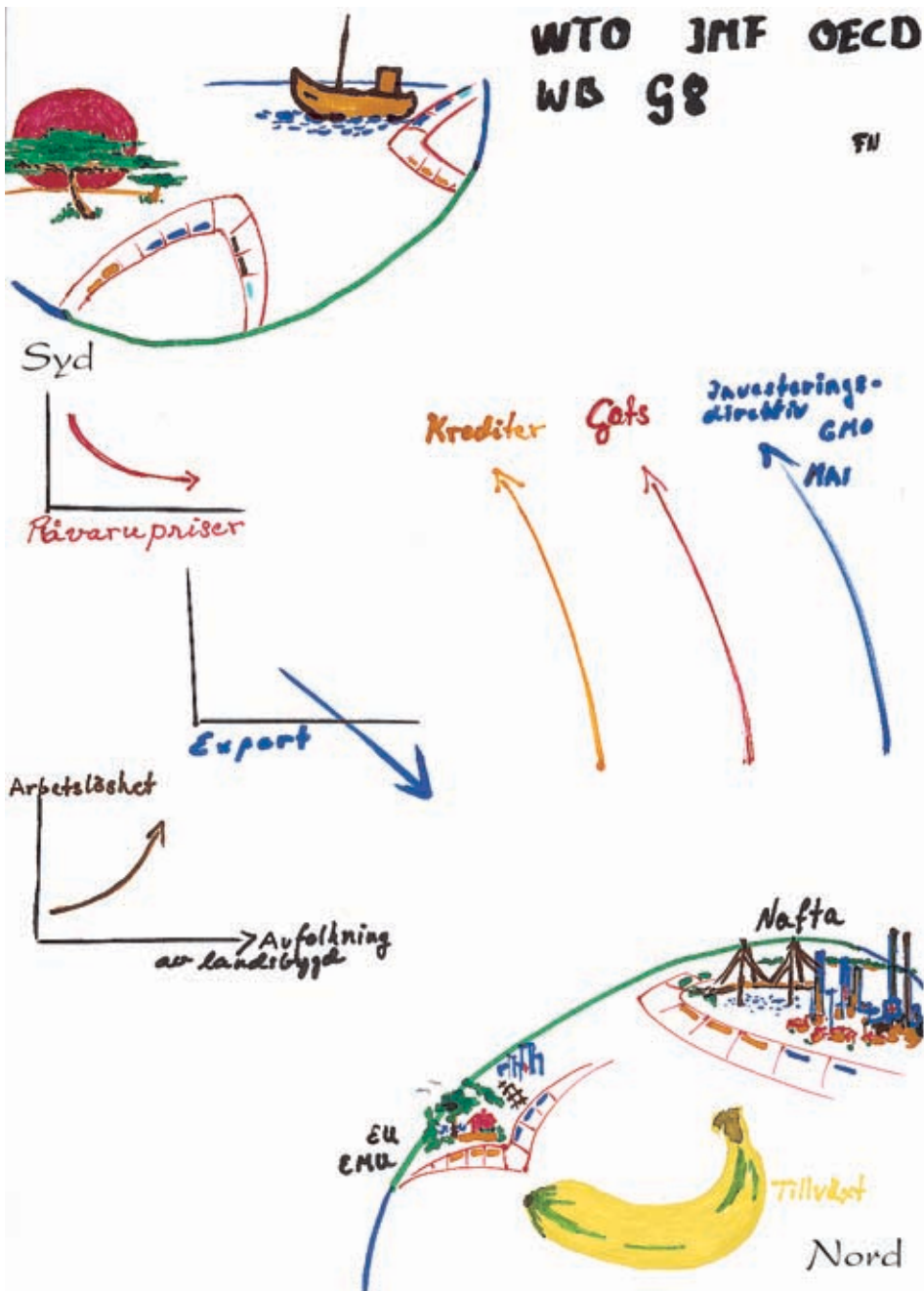
– Fackföreningsrörelsen fick inte sina buffertfonder**, trots krav på att "spara i ladorna" för perioder när konjunkturer drabbar EMU-regioner ojämnt.

En känd ja-sägare svarade på sitt mest arrogant sätt, dagarna efter förra folkomröstningen i "Svar Direkt", på frågan om Norrlands valförlust och demokratiska orättvisor i valet: "Det är faktiskt inte så att granar har rösträtt...!"

- Borde inte granar ha rösträtt med de erfarenheter de har, om det inte duger med att den egna befolkningen kommer till tals med sina erfarenheter som hela nationen kan ha nytta av.

Skäl 4

Norrandseffekter – Globala effekter

Råvarupriset på skog dumpas här i Norden efter samma principer som kaffe och bananer eller andra råvaror på vårt klot. Ofta kombineras handelsdirektiv med andra ekonomiska verktyg (de s.k. handelsrelaterade direktiven) som t.ex. investeringsdirektiv, patent på liv, etc.

Sveriges hållning för att hjälpa u-länder att utvecklas med hjälp av export av livsmedel till oss – är en ytterst tveksam metod. Följden av sådana storskaliga projekt innebär nästan utan undantag att industrialiserad västerländsk råvaruproduktion (= att multinationella företag) exporterar till nord från syd. På många kontinenter leder det till en otillräcklig självhushållning och utförsäljning av jord.

Globalt baggböleri, kolonialism, EMU:s 1:a och 2:a etapp eller "Frågan om land" är bara några få svar på det dagens s.k. frihandelsvänner utmålar som fredsprojekt.

På jordens nordliga kalott finns idag två världsledande ekonomiska block. Med sina monopolspelplaner konkurrerar EU/EMU-blocket med det Amerikanska NAFTA-blocket (U.S.A., Canada och Mexico). Men de samverkar också globalt. Med penning- och militärmakt har de möjlighet att diktera villkor i globala ekonomiska organisationer, med mer eller mindre överstatliga överenskommelser. Världshandelsorganisationen (WTO) och Världsbanken (WB) är bland de mest kända som ökat sina egna befogenheter under 90-talet. Samtidigt har FN:s makt och möjligheter krympt.

Runt om på världens kontinenter bildas stora ekonomiska block för att stå emot en hårdnande konkurrens i handel och valutaspekulation, om kontroll av land och naturresurser och i ett spel om gener, patent på liv, patent, varumärken.. Vad är syftet? Vem tjänar på det?

Liknande direktiv och principer som i EMU återfinns i de globala organisationerna. Ex:

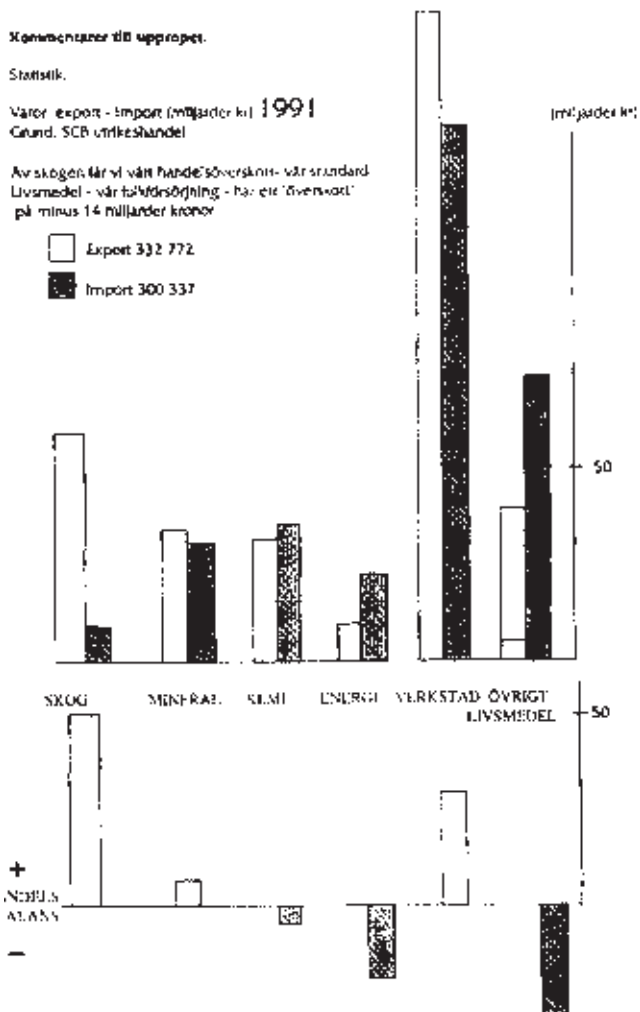
◀ Förhandlingar pågår i WTO om investeringsdirektiven globalt, som i princip stämmer överens med EMU:s direktiv om fri försäljning av naturresurser och annat fast egendom. Sverige har i sina försök att "vara bäst i klassen" t.o.m. antagit (i tidigare nämnd proposition) ett liknade långtgående och hårt kritiserat OECD-avtal. ([Senare namn – MAI.](#))

◀ Förhandlingar pågår i WTO, samtidigt med vår folkomröstningskampanj, om att bl.a. kräva privatiseringar av offentlig sektor och vattendistribution globalt ([GATS-förhandlingar](#)).

Precis som vikingahandeln bedrevs, kan den här s.k. handeln i sina bästa stunder se ut som ett utbyte av varor och vänskap – Men hur ser det ut när stater försöker slå vakt om, behålla rätten till, sin egen baslivsmedelsförsörjning? ("Livsmedelssuveränitet" är ett av förslagen från bönder, jordlösa, kustfiskare, ursprungsbefolkningar i den globala småbrukarrörelsen Via Campesina.) För första gången i världen drabbas olika naturbruksnäringar, från fiske på södra halvklottet till renskötsel i fjälltrakter, från risodling i söder till fjällkor och skogsbruk i Norden o.s.v., av samma bestämmelser. Hållbart brukande och förnyelsebara resurser slås ut samtidigt.

Vår gröna olja – skog

Vi är territoriellt EU:s tredje största land fullt med förnyelsebar exportråvara.

Jämför exportnetto av skog med de andra sektorerna. Staten har med olika åtgärder försökt öka skogsexportvärdet under 90-talet, för att rätta till brister i den svenska ekonomin och underskottet i stadsbudgeten. Det har kortsiktigt lyckats, genom sänkta kraven på ålder av träd för att få slutavverka (nu det samma som under Baggböleriperioden), minskade krav på skogsskötsel, liberaliserade fastighetsbildningslagar, avskaffande av boplikt* och skogserfarenhet för att få köpa skogsmark, tillåtelse av skogsimport i prisdumpande syfte, etc.... ETT sätt för staten att nå upp till konvergenskraven....

Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling i de 7 nordliga länen i Sverige jämfört med Norge och Finland.

	<u>Sverige</u>	<u>Finland</u>	<u>Norge</u>
<u>Yta:</u>	<i>290 000 km²</i>	<i>335 000 km²</i>	<i>325 000 km²</i>
	<i>289 002 km²</i>	<i>337 000 km²</i>	<i>323 917 km²</i>
<u>1900</u>	1,3 milj.	2,7 milj.	2,2milj.
	1 332 246 milj	2 665 900 milj.	2 217 971 milj.
<u>1995</u>	1,8 milj.	5,1 milj.	4,3 milj.
	1 782 833 milj.	5 116 800 milj.	4 348 410 milj.
<u>Idag</u>	1,7 milj.	5,2milj.	4.5 milj.
	1 712 195milj.	5 194 901milj. (-01/-02)	4 524 066 milj.

Källor: Landareal - SCB och Focus
Befolkningsmängd - SCB, Statistikcentralen och Statistisk Sentralbyrå

Litteraturhänvisningar, text- och teckenförklaringar.

Sida 2: *Kapitalliberaliseringsdirektivet

**I Polens (även Ungerns) förhandlingar med EU var det största hindret för dessa ansökarländer kraven på att staten släpper all sin kontroll genom koncessioner och krav på vem som ska äga jord och hur den ska brukas. Polen fick 12 års uppskov från avreglering.

Öststaternas dominerande naturresurs är jordbruk. Ofta är halva deras yta jordbruksmark med mycket av landets ekonomiska grund i myllan. (Jämtlands län stort som t.ex. Slovakien har mindre än 2% åker.)

***EES-anslutning 1/1 1993

Sida 3: *Konvergenskriterier bl.a.: Statskulden får inte överstiga 60% av BNP, underskottet i statsbudgeten får inte vara större än 3 % av BNP, inflationen får inte vara mer än 1,5 % högre än de tre medlemsländerna med lägst inflation, ...

**Stabilitets- och tillväxtpakten: - // - ungefär detsamma

Sida 4: *Delors-rapportens förslag 1989

**Angående sedlar och mynt har ja-sidan alldeles för mycket information.

Fråga där!

Sida 5: *Den Calmforska utredningen SOU1996:158

**Mynt och sedlar

Sida 7: *Se EU-Kommissionens studie Nordic Impact Study 1993

**Se Norden, en rik ö i världshavet -94 (NOrdBruk)

***Se EG och makten över miljön, Staffan Westerlund. Borås -92.

ISBN 91-558-0061-0.

Framtiden i förfädernas händer, Inga Carlman. Bjärnum 2000.

ISBN 91 7203 940 X

Bananområde är utvecklingsområden inom unionen och dess befolkningstäta områden i och mellan storstäder. Strategisk planering med motorvägar och andra infrastruktursatsningar. Se Nordic Impact Study EU-kom. 1993

Sida 9: *Ja-sägare...Calmfors m.fl

**Buffertfonder sågades av både ja- och nejsägare av olika anledningar. LO höll fast vid förslaget att med sparade medel påverka konjunkturförändringar.

Sida 12: *Skandaler kring boplikt ("rest" av förvärvslagstiftning, som finns kvar endast för glesbygd) är en av få förvaltningsfrågor som media snuddat vid – men frågan är om den är tillämplig, då den mest liberalistiska propositionen föreslog och antogs: "Om lagfart beviljas av misstag, trots att förvärvaren inte uppfyller hemvistkriteriet och inte heller har förvärvstillstånd, blir köpet inte ogiltigt".

Steg för steg

**När säger vi stopp – hit,
tills vidare, men inte längre.
Den 14 september?**

? 2006 Utträdesklausul ur EU och
utpressning gentemot icke
fullvärdiga EMU-medlemmar.
Göran Persson vill bli president.

? 2005 Öststaterna sätter sig på tvären för att
de behandlas som 2:a klassens med-
borgare

? 2004 EU föreslår gemensamma skatteuttag

2003 Sverige folkomröstas

2002 EMU infördes färdigt

1998 de första staterna kommer överens om
EMU-anslutning

1997 Stabilitets och tillväxtpakten införs

1995 Sverige formellt EU-medlem

1994 startar den 2:a etappen. Sverige i allmänhet förblir omedvetet om
att vi släpper vår självständighet ytterligare; Sverige röstar ja.

1992 Smyger Sverige in i första etappen

1991 Besluten tas i Maastricht om att bilda bl.a. ett EMU

1989 Delors-rapporten lägger fram förslaget om etapper och mindre steg fram
till 2002 för införandet av ett EMU

:s bönder säger tack för den

Ordbruksplats vi fått i denna broschyr.

Det hade känts meningslöst att annars ha varit tvungna att lägga i träda de erfarenheter vi har sedan tio år i Sverige av EU/EMU, ett år som det här.

Det vi ser bland våra kollegor, i Europa i paraplyorganisationen CPE och i världen i Via Campesinarörelsen, är att alla naturbrukare i världen skulle behöva de Nej som går att få mot dagens ekonomiska världsordning, där aktörerna spelar kortsiktigt med våra förnyelsebara resurser och bryter mot FN:s mänskliga rättigheter.

Ett nej den 14 september kan också bli ett nej till den roffarmentalitet, som idag breder ut sig alltmer i Sverige, på kontinenten och globalt. Det kan bli till ett ja för hållbar hushållning av fotosyntetiska livsnödvändigheter och en mer rättvis resursfördelning i alla väderstreck.

Mycket av bild och text har tagits fram till de träffar vi varit inbjudna till av Studieförbundet i Jämtlands län.

© Bild och text: Torgny Östling www.nordbruk.org

Broschyren har framtagits med stöd från:

Folkrörelsen Nej till EU.

Nätverket Nej till EMU/Jämtlands län

Landsbygdsnätverket för ett Nej till EMU (Småbrukarföreningar i Halland, Sjuhärad, Familj jordbrukarna i Halland och NOrdBruk.

Bilaga till Kritiska EU-fakta.